

Odprtje razstave: Pogledi na različne strani
sreda, 25. januar 2023, ob 13. uri
Sinagoga Maribor, Židovska ulica 4

V sodelovanju s pripadniki romske skupnosti in fotografinjo **Jasmino Vidmar** smo v Združenju EPEKA, so. p., v okviru projekta **Slovenska romska pot**, ki ga financira Ministrstvo za kulturo, pripravili fotografsko razstavo z naslovom **Pogledi na različne strani**. Razstavo bomo v sredo, 25. Januarja 2023, ob 13. uri odprli v predprostoru Sinagoge Maribor.

Razstava je nastala kot kulturno-umetniški projekt udeležencev v sklopu usposabljanja, naslovljenega Osnove kulturne produkcije, organizacije dogodkov in trženja, ki predstavlja enega od petih vsebinskih sklopov projekta Slovenska romska pot.

Z razstavo smo želeli v ospredje postaviti lepoto ženske – romske ženske. Želeli smo prikazati, da Rominj ni treba obleči v tradicionalna oblačila, da bi spodbudili razpravo o njihovih možnostih, priložnostih, o preprekah, s katerimi se soočajo. Želeli smo prikazati njihovo ponosno držo, prodornost njihovih potez, moč in vpliv, ki ju imajo. Želeli smo, da bi jih drugi videli, takšne kot so – enake drugim. Ob ogledu portretov nihče ne bo vedel, ali katera izmed njih ne zna brati in pisati, ali se je katera izmed njih po sili razmer poročila, ko je dopolnila štirinajst let, ali je katera osnovno šolo zaključila z odliko. Ker to ni pomembno za to, da nekoga sprejmemo, spoznamo, mu damo priložnost. Kajti cilj ni poglobljanje razlik, temveč dojetje tega, da je med nami ogromno vzporednic, ki jih pogosto, tudi zanalašč, prezremo.

Kot motiv se v razstavi pojavi ženska, zakrita z ruto. Zakrit obraz pritegne največ pozornosti zaradi skrivnostnosti, ki jo obdaja. Ker ne vemo, zakaj ne vidimo obraza, ne vemo, kdo se skriva pod ruto, človeška narava pa hlepi po odgovorih, se napaja z radovednostjo. Iščemo osebo, ki se skriva spodaj, ne da bi zares razmišljali o tem, zakaj je skrita. Zanima nas zgolj, kdo se skriva. Kakšne oči ima? Ima dolge ali kratke lase? Se smeje?

Dotična fotografija s tem, ko razkrije bore malo, v resnici prikaže veliko več kot vsi tisti obrazi, ki vsaj navidez brezsravno zrejo v kamero. Pokaže delček neke realnosti. Govori zgodbo o osebi, ki ostaja skrita zaradi patriarhalnih praks znotraj skupnosti, znotraj družbe. Pripoveduje o tem, da tudi danes vse ženske zahodnega sveta nimajo možnosti avtonomnega odločanja, temveč njihove odločitve pogosto usmerjajo drugi. Navadno moški. Prikaže zgodbo o strahu in sramu, o tem, da pogled v kamero omadežuje čast nekega kroga ljudi. Če se slika žensko. Če je ta vidna drugim. Če se ta izpostavi.

Z razstavo stremimo k temu, da bi Rominje postale bolj vidne. Razumljene. Sprejete. Da to, da pripadajo neki skupnosti, ne bi imelo nikakršnega vpliva na to, kako jih dojemamo. Da bi se kot družba bolje zavedali, da je pred nami še dolga pot do enakopravnosti, ki na papirju sicer obstaja. Da bi razumeli, kako pogledati na različne strani.

Vljudno vabljeni na otvoritev razstave
Pogledi na različne strani

Avtorica fotografij: Jasmina Vidmar

sreda, 25. januar 2023 ob 13. uri @Sinagoga Maribor

»Operacijo Slovenska romska pot sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Izvaja se v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, prednostne naložbe: 9.1 Aktivno vključevanje, vključno s spodbujanjem enakih možnosti in dejavnega sodelovanja ter izboljšanje zaposljivosti, specifičnega cilja: 9.1.3 Preprečevanje zdrsa v revščino oziroma socialno izključenost in zmanjševanje neenakosti v zdravju.«

O avtorici:

S fotografijo se začne ukvarjati v 80-tih letih prejšnjega stoletja s sodelovanjem pri študentskem časopisu *Katedra*. V tem času objavlja fotografije v časopisih *Teleks*, *Večer*, *Valter brani Sarajevo*. V začetku 90-tih se osredotoči na akt fotografijo, ki jo opredeli kot pripoved o zgodbah, ujetih v ženska telesa. Objavlja in predstavlja jih v časopisu *Večer*, v rubrikah »Punk je mrtev« in »Smeri razvoja« ter na številnih razstavah, največ v Mariboru, pa tudi na Ptuj, v Škofji Loki, Kopru, Izoli, Lenartu, Radovljici, Zagorju ob Savi ... Kot članica Foto kluba Maribor se leta 1991 predstavi tudi na skupinski razstavi mariborskih fotografov. Leta 1992 razstavlja v galeriji Trieste v Ronchi dei Legionari v Italiji in leta 1993 v Galeriji Kapelica v Ljubljani. Njene fotografije se pojavljajo v številnih knjigah in priročnikih (zbornik literature in fotografij avtoric mlajše generacije – *Sirota Jerica št. 6: ženska.si ...*), na priložnostnih razglednicah (izdajateljica Ženska mreža pri LDS ob Mednarodnem dnevu žensk 8. Marcu ...) ter v številnih časopisih. Leta 1995 izdela fotografijo za plakat predstave Alma Karlin v organizaciji Cankarjevega doma in izvedbi Polone Vetrih. V časopisih *Delo* in *Večer* objavlja reportaže s fotografijami, fotografsko pa opremi tudi nekaj drugih publikacij in časopisov. Leta 2011 razstavlja v dvorani Zetra v Sarajevu ob priložnosti Nexpa 2011. Leta 2012 se v Pokrajinskem muzeju Maribor predstavi z razstavo *Ne pozabi me nikoli*. Fotografije predstavi kasneje tudi v Muzeju novejših zgodovine Celje ter v Pokrajinskem muzeju Koper. V začetku leta 2018 razstavlja lirično in osebno izpovedno fotografsko pripoved *Preludij k melanholiji* v Domžalah v Menačenkovi domačiji in v Rušah v okviru Glazerjevih dni. V začetku leta 2018 izide knjiga *Začasno bivališče – Na grad 25, Ig*, ki jo fotografsko opremi. Knjiga je nastala v okviru projekta *Vključujemo in aktiviramo (2016–2019)*, ki ga je sofinancirala Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada, vodila pa Javna agencija za knjigo RS. Fotografije, ki so nastale v edinem ženskem zaporu na Igu, v letu 2018 razstavlja kot del promocije omenjene knjige v Zavodu za prestajanje kazni zapora na Igu, v Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, na Filozofski fakulteti v Ljubljani, v Kulturnem domu v Domžalah, na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani, v Pokrajinskem muzeju Maribor in na Pedagoški fakulteti v Ljubljani.